

Bernáth Krisztina
Sunaina Maira–Elisabeth Soep:
Az ifjúság egyesült állama?¹ Újragondolva az
egyesült államok ifjúsági kultúra-kutatásait

Sunaina Maira és Elisabeth Soep az Egyesült Államok ifjúság-kultúra kutatásairól írt analitikus összefoglalója a következő kulcsfogalmak köré épül: krízis-diskurzus, kultúra-kutatás, fejlődéslelektan, oktatás, Amerikai Egyesült Államok, ifjúsági kultúra, ifjúság-kutatás, youthscapes. Az ifjúság tevékenységét, működését kulturális és politikai kontextusba való ágyazottságban vizsgálják.

A tanulmány négy, – az Egyesült Államok-beli ifjúsági kultúra-kutatásra döntően ható – kutatásterületet vesz nagytó alá: felderítő kutatások („developmental research”), ifjúság-válságról szóló irodalom („youth crisis literature”), oktatási kutatások („educational research”), illetve szubkulturális és kulturális tanulmányok („subcultural and cultural studies”). Ezek mindegyikét az adott terület elméletalkotásának, módszertanának és nemzeti kontextusának háromszöge által határolt kérdéskör és problémafelvetés jellemzi. A szerzők az antropológia és kultúra-tanulmányok megközelítéséből vizsgálják ezen kérdéseket, saját kutatásaikat felhasználva a youthscapes keretrendszerének feltérképezésére vállalkoznak, ugyanakkor az ifjúsági kultúra és a nacionalizációs vagy globalizációs folyamatok között egy analitikus és módszertani kapcsolat létrehozására törekszenek. Az említett négy területről külön-külön látetet adnak a meghatározó elméleteket illetően, ugyanakkor ezek kritikáját is bemutatják.

A youthscapes-re mint olyan szemléletre tekintenek, ami az ifjúsági kultúrát és a szociális mozgalmat a párbeszéd szintjén tartja, és elméleteket generál az ifjúság politikai és társadalmi hasznáról. Ez a fogalom a helyi gyakorlatokat, az ifjúságra vonatkozó jelenségeket a nemzeti és globális erőkbe ágyazottan értelmezi.

Az ifjúság egy vitatott, sokféle eltérő megközelítésből elemzett kategória: a szerzők az adott kulturális és politikai kontextusban értelmezve ezt olyannak tekintik, mint ami képes értelemalkotásra (meaning-making), narratívák létrehozására, kultúra-termelésre (cultural production), társadalmi elkötelezettségre (social engagements) az Amerikai Egyesült Államok határain belül. Központi kérdés, hogy a nemzeti kontextus miként alakítja a tudástermelést, miközben elhomályosítja a határokon túli erők jelentőségét. Ebben a sajátos helyzetben alakul ki az ifjúságban a világi szuperhatalom-státus tudata, az ezzel összefüggő katonai beavatkozások és munkavégzési minták, a gyarmatok, rabszolgaság és civil mozgalmak hagyománya, valamint a meritokrácia és szabadpiaci individualizmus ideológiája, mely az oktatás, a család és a mindennapi élet intéz-

1. Sunaina Maira–Elisabeth Soep: *United States of Adolescence? Reconsidering US youth culture studies*. (Az ifjúság Egyesült Állama? Újragondolva az Egyesült Államok ifjúság-kultúra kutatásait). Young. Nordic Journal of Youth Research. SAGE Publications 12(3):245–269, 2004.

ményeit is átszövi. Ezen gazdasági, politikai és kulturális feltételek hatása mellett az Egyesült Államok-beli ifjúsági kultúrát az intellektuális tradíciók is formálják.

A nemzeti kutatásokra fókuszálva interdiszciplináris ifjúsági kultúra-kutatások mellett érvelnek a globalizációról szóló viták kontextusában. A globalizáció következtében kialakuló egyenlőtlenségek kérdésében fontosnak tartják a „fiatalos gondolkodásmódot” a nemzeti és a globalizációs vitákban. Haszna: az ifjúsági kultúra tanulmányozása képet nyújthat a kulturális központok és peremek kialakulásáról, arról, hogy mely diskurzusok és tömegek privilegizáltak, elítéltek vagy átvizsgáltak.

A tanulmány maga is tömör, átfogó és lényegretörő elemzése az említett négy területre jellemző elméleteknek és kritikáknak, a meglepően széleskörű forrásjegyzék is alapos dokumentációra utal, eközben a szerzők készülő könyveinek is egyfajta recenziójaként fogható fel.